

Előterjesztés a Közgyűlés részére

Tárgy: javaslat a Fővárosi Közgyűlés 899/2010. (IV. 29.) Főv. Kgy. határozatának és a 25/2010. (V. 20.) Főv. Kgy. rendeletének újratárgyalására

Tisztelt Közgyűlés!

Napirenden kívüli előterjesztésemet az ügy közérdekű fontossága, súlya és sürgőssége indokolja.

Előljáróban szükségesnek tartom az SZMSZ 1. § (6) bekezdését idézni:

1. § [...] (6) Budapest Főváros Önkormányzata képviseli a főváros egészének érdekeit.

A Fővárosi Közgyűlés 2010. április 29-i ülésén a 899/2010. (IV. 29.) Főv. Kgy. határozatával megszüntette a Bécsi u. 10. (Harmincad utca 3.) szám alatti - a szakemberek szerint komoly építészeti értéket képviselő és várostörténeti szempontból jelentős épület - fővárosi védettségét.¹ Továbbá – e határozata szellemében – a Közgyűlés megalkotta a 25/2010. (V. 20.) Főv. Kgy. rendeletét, amellyel módosította a főváros városképe és történelme szempontjából meghatározó épített környezet védelméről szóló 54/1993.(1994.II.1.) sz. önkormányzati rendeletét a fővárosi védelem megszüntetése vonatkozásában.

A fővárosi védelmet megszüntető döntés alapján indulhattak nagy sebességgel azok az építéshatósági eljárások (elvi építési engedély, bontási engedély), amelyeknek kiszámítható végeredménye a Bécsi utca 10. szám alatti épületet megsemmisítő bontása és a beruházói „álmok” megvalósítása.² (Az augusztus 18-án beadott **elvi építési engedélyt** a kerületi építési hatóság rekordsebességgel, **öt nap (!)** alatt jóváhagyta.)

A belváros történelmi negyedében és a Világörökségi Egyezmény által oltalmazott terület védőzónájában álló épület fővárosi védelmének megszüntetése nyomán indult, az új városközpont projekt megvalósulásának szabad utat nyitó engedélyezési eljárások országos közfelháborodást váltottak ki, a műemlékvédők és az építészek körében különösen, és erőteljesen felkeltette az UNESCO aggódo figyelmét.³

¹ Bécsi utca 10. (Fischer Áruház) épülete szecessziós stílusban épült Kármán Géza Aladár és Ullmann Gyula tervei alapján. A Fischer Simon kereskedő megbízásából emelt ház alsó szintjein **Budapest első nagyáruháza** működött. Az eklektikus és szecessziós elemeket ötvöző épület máig nagyjából eredeti formáját őrzi, igaz, meglehetősen leromlott állapotban.

² Az Új Városközpont projekt 44 ezer m²-nyi területe magába foglal majd több mint 400 férőhelyes mélygarázst, magas színvonalú kereskedelmi üzleteket, irodákat, és az épületegyüttes tetején elhelyezkedő közel 3 ezer m² „közparkot”. Az épület tetején egy léghajóként lebegő 120 szobás butikhotel is lesz.

³ A tervezett „Új városközpont” beruházás ellen június vége óta állásfoglalást adott ki, illetve tiltakozott többek között a Nemzetközi Építész Szövetség, a Magyar Építész Kamara elnöksége, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH), az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága, a Magyar Urbanisztikai Társaság, a Magyar Építőművészek Szövetsége, a Budapesti Műszaki Egyetem Urbanisztika Tanszéke és a BCE Településépítészeti Tanszéke, az ÓVÁS! egyesület, míg az epiteszforum.hu honlapon közzétett petíciót immár több mint 4500-an - köztük számos Ybl-díjas építész - írták alá. A Váralja Szövetség közel 13 ezer aláírást gyűjtött.

A KÖH nyílt állásfoglalást adott közre a tervezett beruházás kapcsán.⁴

A Magyar Építészakadémia nyilatkozata szerint a megvalósítandó projekt kíméletlenül torzítná a pesti Duna-part panorámáját, megsemmisítené a belváros karakterét, identitását és történetének kontinuitását, ami önmagában elég lenne ahhoz, hogy a fővárost megfosszák a világörökség rangjától.⁵

Az újonnan megválasztott Fővárosi Közgyűlésnek - megítélésem szerint - a belváros építészeti örökségének rombolását megindító és azt segítő 2010. április 29-én meghozott döntéseit haladéktalan újraértékelésre és újratárgyalásra javaslom.

Javaslatomat a következők indokolják:

1. A Fővárosi Közgyűlés 899/2010. (IV. 29.) Főv. Kgy. határozata és a 25/2010. (V. 20.) Főv. Kgy. rendelete elfogadását megalapozó áprilisi előterjesztés elsődlegesen a fejlesztői elképzeléseket említi.

Az előterjesztés indokolásában előadja, hogy a 2008-ban már egyeztettek a védettség levételéről, ami

„[...] azzal zárult, hogy amennyiben a fejlesztői elképzelések körvonalazódnak, újra felvesszük a kapcsolatot a védettség megszüntetése tárgyában”

A fejlesztői elképzelések, amelyek a gyakorlatban – tudjuk jól – zömében a beruházói elképzeléseket, az „Új városközpont” projekt megvalósítását jelentik. E mögött pedig nyilvánvalóan a beruházói érdek is meghúzódik.

Az épület műemléki jelentőségű területen, a világörökségi terület védőzónájában áll. A fővárosi védelemmel korábban a Főváros is vitathatatlanul elismerte, hogy a Bécsi utca 10. építészeti örökséget képvisel.

Az építészeti örökség megóvása közérdek, deklarálja az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.) , a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (továbbiakban: Kötv.), és maga a jelen előterjesztéssel érintett, a főváros városképe és történelme szempontjából meghatározó épített környezet védelméről szóló 54/1993. (1994. II. 1.) Főv. Kgy. rendelet (továbbiakban: Ékvr.)⁶

⁴ Idézet a KÖH állásfoglalásából a Budapest V. kerület Bécsi utcai tervezett ingatlanfejlesztés kapcsán: "A viszonylag rövid idő alatt, a 19-20. század fordulóján szűk negyven év során historizáló-szecessziós stílusban kiépült jellegzetes budapesti városkép európai viszonylatban egyedülálló értéket képvisel. Egyedülálló [...] „budapesti stílust”. [...] ennek megőrzését célozza a területi védelem, és ezért téves az a vélekedés, hogy az egyedileg nem védett épület értéktelen és elbontható. Ellenkezőleg: minden védett területen elbontott történeti értékkel bíró épülettel vagy a hagyományos városképbe, várossziluettbe nem illő elem megjelenésével a védelem tárgya sérül, és a védelem igen hamar okafogyottá válik. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal ezért különös hangsúlyt fektet arra, hogy minden eszközzel előmozdítsa a műemléki védelem alatt álló értékek anyagi valójukban történő megőrzését és a jövő nemzedékek számára történő átörökítését"

⁵ Azután, hogy a Központi Építészeti-Műszaki Tervtanács támogatta a beruházást, a Magyar Építész Kamara visszahívta a szavazatot leadó tagjait, hangsúlyozva, hogy kidolgozatlan tervről döntöttek.

⁶ **Étv. 56. § (1)** Az építészeti örökséghez tartoznak a műemlékek, a műemléki környezetek, a műemléki jelentőségű területek és a történeti tájak. **Az építészeti örökség megfelelő fenntartása és megóvása közérdek.**

Kötv. 4. § (1) A kulturális örökség a nemzet egészének közös szellemi értékeit hordozza, ezért megóvása mindenkinek kötelessége. Tilos a kulturális örökség védett elemeinek veszélyeztetése, megromlása, megsemmisítése, meghamisítása, hamisítása.

5. § (1) A kulturális örökség védelme közérdek, megvalósítása közreműködési jogosultságot és együttműködési kötelezettséget jelent az állami és önkormányzati szervek, a nemzetiségi szervezetek, az egyházak, a társadalmi és gazdasági szervezetek, valamint az állampolgárok számára.

A közérdeket nem előzheti meg a magánérdek. Ennek az alapelvnek kötelező érvényesülését elismerést érdemlően napjainkban kormányzati szinten immár meghirdették. Az általunk képviselt Fővárosi Önkormányzatnak ezt az alapelvet - álláspontom szerint - szintén követni kell.

2. Az áprilisi előterjesztés az épület átépítését, átalakítását körvonalazza a Közgyűlés felé, bontásról szó sem esik (ezzel szemben jelenleg már a bontási eljárás folyik (!)).

Az előterjesztés így fogalmaz: **„Összefoglalva az épület erénye az épület hangsúlyos térfal tömege, ami a beépítési vonal tartása mellett akár jelentős átépítéssel is elérhető.” „Az épület átalakításának, felújításának megítélésünk szerint egyik akadálya a fővárosi védettség megléte.”**

Az előterjesztés az V. kerületi főépítész kérelmét ismételte meg e félrevezető és megtévesztő mondatokkal.

A Fővárosi Közgyűlés április 29-én erre az írásbeli előterjesztésre alapozta a fővárosi védelmet megszüntető döntését. A Fővárosi Közgyűlést feltételezhetően megtéveszthette, félrevezethette az V. kerületi főépítésznek a védelem átalakítást, felújítást akadályozó voltára való hivatkozása.

Az előterjesztésben említett átalakítási és felújítási szándékról nagyon rövid időn belül kiderült, hogy hamis. Nem átalakítani, hanem bontani akar a beruházó.

3. A fővárosi védelem megszüntetésével nem értett egyet a Budapest Fővárosi Főpolgármesteri Hivatal Települési Értékvédelmi Ügyosztályvezetője sem, holott a szakmai előterjesztést az ügyosztály szakmai véleményének figyelembe vételével kell kialakítani.

A Fővárosi Közgyűlés 2010. április 29-i döntésével kétségtelenül hozzájárult a belváros Világörökség Egyezmény által védett terület védőzónájához tartozó kulturális és építészeti értékek romlásához, a nemzetközi egyezményben vállalt kötelezettség megszegéséhez azzal, hogy **a városkép történelmi arculatát megsemmisítő és visszafordíthatatlan károkat okozó beruházásban a fővárosi védelem megszüntetésével szerepet vállalt.**

E szerepvállalás terhét, felelősségét - álláspontom szerint - a 2010. októberében megválasztott, új felállású Fővárosi Közgyűlés a továbbiakban nem vállalhatja.

Mindezekre tekintettel fővárosi képviselőként kötelességemnek érzem javasolni, hogy a Budapest, Bécsi utca 10. szám alatti épület fővárosi védelmét megszüntető közgyűlési döntéseket a 2010. októberében megválasztott, új felállású Fővárosi Közgyűlés újraértékelje és újratárgyalja.

Évkr. 1. § (1) E rendelet célja [...], a főváros építészeti örökségének, arculatának a jövő nemzedékek számára való megtartása, a védett értékek fenntartása és helyreállítása.

(2) A főváros épített értékei - tulajdonformára való tekintet nélkül - a nemzeti közös kulturális kincs részei, ezért fenntartásuk, jelentőségükhöz méltó használatuk és megfelelő bemutatásuk közérdek.

HATÁROZATI JAVASLAT

A Főváros Közgyűlése úgy határoz, hogy

1.

A Fővárosi Közgyűlés 899/2010. (IV. 29.) Főv. Kgy. határozatát és a 25/2010. (V. 20.) Főv. Kgy. rendeletét újratárgyalja.

Az újratárgyalásra készítendő döntések kidolgozásakor elsődleges szempontok között szerepeljen a közérdek érvényesítésének, valamint az építészeti örökség megóvásának a szempontjai.

Felelős: Tarlós István

Határidő: 30 nap

2.

Felkéri a Főpolgármestert, hogy az újratárgyalás előkészítésével, a döntés kidolgoztatásával a Fővárosi Főjegyzőt bizza meg. A döntés előkészítése során a Főjegyző vizsgálta meg a fővárosi védelem visszaállításának lehetőségét.

Felelős: Tarlós István

Határidő: 30 nap

4

3.

A főváros ügyfélként való részvételét a Bécsi utca 10. sz. alatti épületet érintő építéshatósági ügyekben (bontás, építés) megvizsgálja.

Felelős: Tarlós István

Határidő: azonnal

Határozathozatal módja:

Az 1., 2. és 3. határozati javaslat elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges.

Budapest, 2010. december 13.

Somfai Ágnes
képviselő
Lehet Más a Politika